

Nume/prenume: _____

An/Grupă: _____

Drept civil. Obligații
Barem – 9 septembrie 2019

I. Grile (fiecare grilă valorează 0,35 p.):

1. Novația: c)

- a) prin schimbarea debitorului este identică cu preluarea datoriei, deoarece, în ambele ipoteze, au loc stingerea unei obligații vechi și înlocuirea debitorului inițial cu un debitor nou, nefiind, nici într-un caz, în prezența unui simplu transfer;
- b) duce la stingerea ipotecii ce însoțea creanța inițială, afară de cazul în care se prevede expres sau rezultă tacit că ipoteca va însoți noua creanță;
- c) nu poate fi prezumată, intenția de a nova trebuind să fie neîndoielnică;

2. Debitorul: a), b)

- a) se află de drept în întârziere, atunci când încalcă o obligație de a nu face și datorează daune-moratorii din clipa scadenței, atunci când întârzie în executarea unei obligații pecuniare;
- b) nu poate fi supus unei acțiuni din partea fideiursorului, care a plătit datoria fără să-l înștiințeze pe debitor, astfel că, ulterior, debitorul plătește aceeași datorie;
- c) poate invoca imposibilitatea fortuită de executare, atunci când datorează bunuri de gen, distruse de o forță majoră, ivită înainte ca el să fie pus în întârziere;

3. Rezoluțiunea: niciun răspuns

- a) operează automat, neputând fi împiedicată de creditor, atunci când contractul neexecutat cuprinde un pact comisoriu, ce indică obligația a cărei neexecutare atrage rezoluțiunea și care indică faptul că nesocotirea obligației duce la desființarea de plin drept a contractului, fără vreo punere a întârziere a debitorului;
- b) poate fi invocată de partea care a dat arvuna confirmatorie și această parte va putea obține restituirea arvunei date, neavând posibilitatea să ceară dublul arvunei, căci s-ar îmbogăți fără justă cauză;
- c) nu poate fi invocată, dacă anterior a fost utilizată excepția de neexecutare de către creditor;

4. Clauza penală: a), b), c)

- a) se deosebește de o arvună penalizatoare, în sensul că o clauză penală este o ilustrare a răspunderii contractuale, pe când arvuna penalizatoare este prețul revocării unilaterale a contractului;
- b) operează în caz de neexecutare contractuală, iar desființarea, prin rezoluțiune, a contractului ce o cuprinde nu duce la desființarea clauzei penale, dar desființarea obligației principale prin nulitatea atrage nulitatea clauzei penale;
- c) poate fi redusă judiciar, atunci când este vădit excesivă față de prejudiciul ce putea fi prevăzut la încheierea contractului, dar, chiar redusă, este imperativ să rămână superioară obligației principale;

5. Gestiunea de afaceri: b)

- a) îl obligă pe gerat la restituirea cheltuielilor utile și necesare efectuate de gerant, însă numai dacă gerantul atinge rezultatul urmărit prin gestiune;
- b) nu este prezentă, atunci când o persoană, fără să știe, lucrează pentru altul, deoarece lipsește o condiție a gestiunii (i.e., caracterul voluntar);
- c) produce efectele unui mandat, dacă este ratificată, atât în caz de acte juridice, cât și în situația unor acte materiale;

6. Pactul de opțiune: c)

- a) va fi solemn, atunci când proiectează un contract solemn, însă declarația de acceptare a beneficiarului din pact poate îmbrăca orice formă, chiar și verbală;
- b) pe durata sa, nu îi permite proprietarului, contractant în cadrul pactului, să înstrăineze bunul determinat individual ce face obiectul pactului, ceea ce îl deosebește de promisiunea sinalagmatică de vânzare și de pactul de preferință, în cele din urmă ipoteze proprietarul-contractant fiind liber să vândă bunul unui terț-cumpărător;
- c) duce la încheierea contractului prin exercitarea, de către beneficiar, a opțiunii în sensul acceptării, astfel că, în cazul pactului, mecanismul hotărârii judecătorești, care să țină loc de convenție finală, este lipsit de rost;

7. Stipulația pentru altul: c)

- a) nu poate fi revocată unilateral de moștenitorii stipulantului, nici de promitent sau de beneficiar, dar poate fi revocată de stipulant însuși sau, în numele și pe seama stipulantului, de creditorii săi, prin intermediul căii oblice;
- b) este o convenție ce cuprinde trei contractanți (stipulantul, promitentul și beneficiarul), dar poate fi și o clauză inserată într-o vânzare;
- c) este o reală excepție de la relativitatea efectelor contractului, ceea ce o deosebește de promisiunea faptei altuia;

8. Excepția de neexecutare a contractului: a)

- a) poate fi invocată de promitent împotriva beneficiarului, atunci când stipulantul nu-și execută obligația față de promitent, iar contractul dintre promitent și stipulant este o vânzare care cuprinde o stipulație pentru altul;
- b) se aseamănă cu rezilierea, în sensul că ambele remedii pot fi utilizate de creditor, indiferent dacă neexecutarea este însemnată sau neînsemnată;
- c) poate fi urmată de rezoluțiune și de răspunderea contractuală, dar nu și de executarea în natură, căci premisa excepției este tocmai neexecutarea contractuală, ceea ce exclude o eventuală executare în natură;

9. Oferta: c)

- a) adresată unui prezent va fi însoțită de un termen rezonabil, în interiorul căruia destinatarul poate s-o accepte, în măsura în care ofertantul nu stabilește el însuși un termen;
- b) duce la încheierea unui gaj, referitor la un autoturism, în clipa în care se întâlnește cu acceptarea, după care va avea loc predarea bunului, în executarea contractului de gaj;
- c) devine caducă, dacă destinatarul o refuză sau dacă ofertantul devine incapabil, dar, în cea din urmă ipoteză, numai în măsura în care o impune natura afacerii sau o impun împrejurările;

10. Clauzele standard: b)

- a) prevalează asupra clauzelor negociate și pot fi neuzuale;
- b) sunt stabilite unilateral și utilizate general și repetat, ele deosebindu-se de clauzele externe prin aceea că aceste clauze standard sunt incluse în contract, pe când clauzele externe sunt situate în afara convenției, dar contractul face trimitere la ele;
- c) atunci când sunt contradictorii și părțile nu ajung la o înțelegere cu privire la ele, împiedică încheierea contractului, chiar dacă există clauze convenite și alte clauze standar comune în substanța lor;

11. Răspunderea delictuală pentru lucruri: c)

- a) se poate angaja în sarcina unui șofer, prepus al unei persoane juridice, care cauzează o pagubă, în timp ce conduce camionul angajatorului său, deoarece acest șofer este paznic juridic, dar victima ar putea opta pentru răspunderea delictuală subiectivă pentru fapta proprie, dacă șoferului i se poate reproșa o culpă;
- b) este obiectivă, putând fi înlăturată numai de forța majoră, fapta victimei, fapta terțului sau de cazul fortuit;
- c) se poate angaja în sarcina locatarului, care este detentorul precar al bunului, deoarece, prin locațiune, îi este transferată paza lucrului;

12. În caz de solidaritate pasivă: a)

- a) izvorul poate fi legea sau contractul, pe când, în ipoteza solidarității active, sursa poate să fie doar contractul;
- b) renunțarea la solidaritate, în favoarea tuturor codebitorilor, stinge obligația în întregime, aceasta nedevenind una divizibilă;
- c) decesul unui codebitor nu duce la divizarea obligației între moștenitorii lui;

13. În caz de simulație: c)

- a) contractul secret *intuitu personae* produce efecte între părți și între succesorii lor universali sau cu titlu universal, afară de cazul în care succesorii sunt fraudăți prin convenția secretă, caz în care devin terți față de acel contract secret;
- b) acțiunea în simulație este imprescriptibilă extinctiv, dar părțile simulației pot stabili valid că, între ele, termenul prescripției extinctive va avea o durată de 10 ani;
- c) terții, care cu bună-credință dobândesc drepturi de la achizitorul aparent, pot invoca, împotriva părților simulației, inopozabilitatea contractului secret și opozabilitatea contractului public;

14. Cesiunea de creanță: a), b), c)

- a) îi transferă cesionarului garanțiile creanței, dar cedentul-creditor gajist nu poate să-i predea cesionarului bunul obiect al gajului, fără acordul debitorului-constituitor;
- b) principal, este un contract consensual, fiind suficient simplul acord de voințe dintre cedent și cesionar, dar contractul trebuie să-i fie făcut opozabil terțului ce este debitorul cedat;
- c) presupune că, anterior opozabilității față de debitorul cedat, acesta se poate libera numai plătindu-i cedentului;

15. Fideiusiunea: a), b)

- a) solidară, între doi fideiusori, duce la imposibilitatea invocării beneficiului de diviziune;
- b) solidară între cofideiusori se deosebește de solidaritatea pasivă între codebitori, în sensul că cofideiusorii nu contribuie la datorie, pe când codebitorii contribuie la datorie, astfel încât codebitorul care plătește tot nu va putea recupera totul de la ceilalți codebitori;
- c) convențională este un contract solemn, iar solemnitatea ia forma fie a înscrisului autentic, fie a înscrisului sub semnătură privată, nesocotirea solemnității atrăgând nulitatea relativă, deoarece interesul ocrotit este unul particular și îi aparține creditorului;

16. Ipoteca imobiliară: a)

- a) convențională poate purta asupra unui număr de 10 imobile, nu doar asupra unui singur imobil, dar, atunci când vizează mai multe imobile, se impune înscrisă în C.F. a fiecărui imobil;
- b) legală îi aparține vânzătorului unui imobil, căruia nu i-a fost plătit prețul, chiar dacă acel vânzător reține proprietatea până la plata integrală a prețului;
- c) convențională poate fi constituită asupra uzufructului imobiliar, asupra unei superficii sau asupra unei servituți, chiar dacă, în ultima ipoteza (cea a servituții), nu este ipotecat imobilul dominant;

17. Plata: a), b)

- a) efectuată înainte de împlinirea unui termen suspensiv nu poate fi supusă, de regulă, restituirii;
- b) parțială poate fi refuzată de creditor, chiar dacă obligația este una pecuniară și divizibilă, fiind incidentă regula indivizibilității plății;
- c) unei obligații pecuniare este cherabilă;

18. În caz de reprezentare: b)

- a) legală sau convențională, reprezentatul și reprezentantul trebuie să aibă capacitatea de exercițiu necesară pentru încheierea contractului pentru care a fost dată reprezentarea;
- b) contractul cu sine însuși este lovit de nulitate relativă, cu excepția cazului în care reprezentantul a fost împuternicit expres sau cuprinsul contractului exclude posibilitatea conflictului;

c) ratificarea produce efecte numai pentru viitor, fără să afecteze drepturile dobândite de terți;

19. Remiterea de datorie: b)

a) este prezumată în cazul creanței garantate, atunci când creditorul garantat renunță la garanția sa;

b) precum plata, poate fi dovedită prin orice mijloc de probă;

c) este parțială, dacă nu se stipulează contrariul (i.e., că este totală);

20. Compensația: a)

a) nu operează atunci când A îi datorează lui B 1000 de lei în temeiul unui împrumut, iar B îi datorează lui A 1000 de lei în virtutea unui delict intenționat;

b) stinge obligațiile reciproce până la concurența celei mai mari dintre ele;

c) operează automat, fiind imposibil să se renunțe la ea.

II. Speța (2 p.): A este profesor de neurologie. În această calitate achiziționează un program informatic de la Compania X pentru activitatea sa universitară. Îl instalează ulterior pe computerul familiei sale. După un timp, programul de calculator începe să funcționeze defectuos și generează distrugerea hard-disk-ului. Programul fusese lansat pe piață în urmă cu aproximativ 1 an. Odată cu funcționarea defectuoasă a programului pe calculatorul lui A, numeroși alți clienți ai Companiei X s-au plâns de exact aceleași manifestări ale defectului de programare. În acest context, A cere despăgubiri pentru pierderea textelor scrise ale tratatului de neurologie la care scria și care se afla în memoria calculatorului. Totodată, B, fiica de 19 ani a lui A, solicită și ea despăgubiri, dovedind că, utilizează același computer pentru redactarea lucrărilor sale pentru facultate și care au fost pierdute definitiv, din această pricină picându-și 2 examene și neobținând bursă. Compania C se apără arătând că, înainte de a pune în circulație programul, l-a verificat intens și nu a observat defectuoșitățile, dar și că prejudiciul cauzat putea fi evitat prin salvarea informației pe un alt suport electronic. **Cerințe:** a) Care credeți că este soluția corectă; b) Natura eventualelor răspunderi incidente și temeiurile juridice ale acestora; c) Limitele reparării prejudiciilor în speță (identificarea prejudiciilor reparabile).

Barem: Aspectele ce se impuneau punctate sunt câteva. **Întâi, absența răspunderii pentru produse defectuoase (i.e., Legea nr. 240/2004): A și B pierd bunuri de uz profesional (i.e., texte ale tratatului și lucrări pentru facultate). Pagubele nu constau în dispariția unor bunuri de uz personal sau privat, astfel că răspunderea pentru produse cu defecte este exclusă. În al doilea rând, răspunderea contractuală intervine în relația dintre A și Companie. Ei sunt legați contractual și este prezentă o neexecutare contractuală. În al treilea rând, răspunderea delictuală se va manifesta în relația dintre B și Companie. Cei doi nu se află într-un raport contractual.**

Notă: Baremul, privitor la speță, nu este bătut în cuie. Soluțiile diferite de cele indicate în barem vor fi punctate în totalitate, în măsura în care sunt argumentate convingător.